

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 60 Lei Un număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an . . . 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se inapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiloase, concursae, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	---	---

Idei asupra Creștinismului.

De: Prof. C. Rudneanu.

Cercetând istoria culturii umane din cele mai vechi timpuri găsim acel simbure de spiritualism care-i „religia”.

În religie aflăm acele gânduri tainice pe cari omul le-a avut deodată cu apariția sa.

Cele mai de seamă religii din lume conțin idei morale, ele au totodată și cărțile sfinte: *Biblia* creștinilor, *Vedele* brahmanilor, *Coranul* arabilor, *Avestha* perșilor și cărțile sfinte ale lui *Confucius*.

Dintre toate religiile existente, *Creștinismul* și *Budhismul* se adresează întregii lumi — fiecărui om. Curios pare faptul la Evrei cari cer prozelitor lor să observe cu cea mai mare severitate *legea*, dar nu-i consideră egali niciodată decât pe cei născuți din părinți evrei. Budha a spus că legile lui sunt pentru toți, totuși există o deosebire între Budha și Iisus Hristos.

Tradiția cea mai veche știe prea puțin sau mai nimica despre minunile lui Budha. O parabolă budhistă ne spune că *Kisa Gotami*, o mamă tineră căreia îi murise copilul, a alergat cu copilul mort la Budha, dar el n'a putut să-i facă nimic. Iată deci că oricâte asemănări s'ar face între budhism și creștinism, atunci când trebuie să vorbim despre Iisus Hristos și Budha nu pot fi comparați — fiindcă Iisus Hristos a fost fiul lui Dumnezeu — „care călcând moartea pe moarte, celor din morminte viață le-a dăruit”.

Creștinismul a prins rădăcini adânci nu numai în Europa ci în întreaga lume, doctrina creștină nu-i utopică, cum o cred mulți, ea a influențat adânc cultura, determinând noul drum al vieții pline de virtuți.

Idealurile mari ale religiilor din lume le găsim și în creștinism, ele sunt absorbite total aci, sunt redată sub altă formă mai subtilă,

răspunsul ce-l dă creștinismul celor dornici de viață sfântă, e mai precis și puternic ca și la alte religii, oricine dorește viață e dator ca să se **mântue**, cu alte cuvinte există o *necesitate* a *mântuirii*.

Sf. Scriptură ne-o spune categoric: „Ce ar tolosi omului de ar dobândi lumea toată, iar sufletul său își va pierde, sau ce schimb va da omul pentru sufletul său? ci va veni Fiul omnesc întru mărirea Tatălui său cu îngerii săi și atunci va răsplăti fieștecăruia după faptele lui” (Matei 16, 26).

Fiecare religie are un centru mai puternic care după **Vendland***) se numește „Sufletul religiei”, care-i *ideia despre Dumnezeu*. În creștinism ideea despre Dumnezeu are o adâncă semnificație morală legată de acea „*Impărăție a iubirii*” pe care a propovăduit-o Iisus Hristos fiul lui Dumnezeu.

Intelectorul creștinismului e Iisus Hristos Fiul al lui Dumnezeu. El este persoană istorică și prin El s'a arătat Dumnezeu oamenilor pe pământ. Misiunea Lui a fost ca să-i învețe pe oameni arătându-le calea vieții fericite. Credința creștinului constă în a-și dedica întreaga viață, iubirii lui Dumnezeu, dar iubirea lui Dumnezeu trebuie să o probăm printr'o viață morală. Viața morală e totodată și o purificare externă și internă, atât a corpului cât și a sufletului, ea înseamnă cel mai perfect altruism. Așa trebuie să ne iubim pe deaproapele nostru ca pe noi înșine și pe dușmanii noștri. În acest senz creștinismul e o religie a întregii lumi, fiindcă în sfera-i de morală intră întreaga umanitate. Morala creștină e cea mai sublimă dintre toate sistemele de morală existente, deasemenea din punct de vedere social ideile creștine se resfrâng asupra întregii societăți umane.

Religia creștină urmărește ca să realizeze

*) Vezi *Religion in Geschichte und Gegenwart* și *Wesen des Christentums*.

împărăția lui Dumnezeu, adică binele pe pământ. Și ca filosofie religia creștină are ideile cele mai umanitare cari răspund la problema existenței.

Religia creștină în istoria omenirii se prezintă sub trei forme: *catolicismul roman*, *ortodoxismul* și *protestantismul*.

1. *Catolicismul roman*, religia cu centrul de greutate al intalibilității papei.

2. *Ortodoxismul*, religia pură a lui Iisus Hristos, care privește mai mult înspre lumea cealaltă, lumea lui Dumnezeu, păstrând nealterată vechea doctrină a lui Iisus Hristos, *morala* e mai mult *ascetică*: lumea renunță la bunurile materiale pentru mântuirea veșnică. Ideile religiei ortodoxe: *mistice* și *monahice* — o *caracteristică primordială*.

3. *Protestantismul*, religia care nu-i legată de nici o formă internă sau externă, pe Dumnezeu îl cunosc mai mult individual, lipsește preoția adevărată, dogmele variază după timp și oameni.

Critica ce-o face un istoric de religii acestora e următoarea: *Religia romană a catolicismului* e amenințată cu încetul de ultra montanism, adică adânc apăsată de dreptul vechi curial al papalității, iar Iisus Hristos e prea mult apăsător de urmașul Său papa dela Roma.

Protestantismul deasemenea e omorât de prea multă libertate liberalismul religiei protestante anihilează întreaga divinitate a lui Iisus Hristos.

Astfel fiind lucrurile omul modern al zilelor noastre se mai îndreaptă spre religie? Da! În veacul nostru de civilizație am fi ispitiți să credem că nu, totuși adâncindu-ne puțin observăm, tocmai pe omul modern care are nevoie mai mult de cum *este etern* și infinit adică de spirit căci „*Celce se închină lui Dumnezeu, trebuie să se închine cu Duhul și Adevărul*“.

Cuvântarea

d-lui Dr Cornel Corneanu, rostită în adunarea de constituire a cercului protopopesic al F. O. R.-ului din tractul Bocșei, întrunită la 11 August 1935 în Bocșa-montană.

Cucernici frați în dreapta credință,

Revărsatul zorilor unei fragede dimineți de primăvară incadra feeric silueta divină a lui Iisus Nazarineanul, care stăruia cu cei doisprezece ucenici ai săi pe o cărăruie înrourată, ce șerpuia alături de drumul Betaniei din preajma muntelui Maslinilor. Ajungând la smochinul, blestemat în ajun pentru nerodire, Christos fundamentează pilastrul cel mai de căpetenie al vieții creștinești, grăind apostolilor și prin ei

omenirii: „*aveți credință în Dumnezeu*“ (Marcu c. 11, v. 22).

Nu de mult suferințe grele s'au abătut asupra celor pământești din ființa mea. Când febra îmi brumăia mai năpraznic fruntea, când desna-dejdea se furișa după culmile științei umane, înaintea ochilor mei sufletești se proiecta acest drum al Betaniei... Și doctorul etern al sufletelor îmi șoptea: „*ai credință în Dumnezeu*“.

Iar în cea a opta zi a pătimirii, protoiereul cel ce poartă cu vrednicie numele întâiului mucenic Ștefan „cel plin de dar și de putere, care făcea minuni și semne mari în popor“ (Fapt. Ap. c. 6, v. 1), învăluit în noul de fum al tămâii și transfigurat de accentele serafimice ale troparului: „Doamne armă asupra diavolului Crucea ta ai dat nouă...“, cântat cu înlăcrimată duiosie de părinții Nicolae, Filip, Dimitrie, Teodor și cei trei Gheorghe... îmi împărtașea sf. taină, vindecătoare de suferinți, a Eleoungierii.

Și Christos, *Izbăvitorul*, îmi deschide sfânta sa Evanghelie din Mercurea săptămânii celei luminate, — căci cea zi a sf. Maslu Mercuri era, — și îmi înfățișează neștersul tablou al „mielului lui Dumnezeu cel ce ridică păcatul lumii“ (Ioan c. 1, v. 29), recrutându-și învățăceii în Betania lui Lazăr. Aici, pe țărmurii nisipoși din stânga Iordanului, pescarul Andrei, întâiul ucenic, vestește fratelui său Simon Petru marea și biruitoarea veste: „*am găsit pe Domnul!*“ (Ioan c. 1, v. 42).

Pe acest Domn al Universului, pe Mesia, pe Iisus Christos fiul lui Dumnezeu, l-am găsit și noi, umilii lui ostași înregimentați în asociația mirenilor din mitropolia Ardealului și Banatului: „*Frăția Ortodoxă Română*“, și îl binevestim și îl proslăvim cu osârdie creștinească pe întreg cuprinsul Banatului.

L'am preamărit pe „*Mesia cel găsit*“ (Ioan c. 1, v. 42) de Andrei acum 19 veacuri și am propovăduit acum doi ani doctrina lui mântuitoare pe meleagurile dela gurile Daciei, la „ad aquas Herculi sacras ad Mediam“, unde Domnul a cercat neputințele mele, ca apoi să-și reverse harul său preafnalt în ziua eleoungierii neprihănitului său binevestitor.

Și venit-am cu El și pentru El și în această istorică vale a Bârzavei, înflorită cu grăitoare urme ale civilizației latine, temeluită de cele trei legiuni — IV, VII și XIII — ale biruitorului Traian, la Centum-Putea (Surdac), Berzovia (Jidovini), Aizizis (Fârlug) și Caput Bubali. Căci aici, între minierii romani dela Bocșa, Recița, Ocna și Dognecea, Dumnezeu a voit, ca Fiul său unul născut, Christos Mântuitorul, să fie propovăduit de însuși apostolul

Andrei*) și de trimișii săi, martiri ai învățăturilor sfinte. Astfel sub imperiul celor 164 de ani ai latinității, Dacia, care îngloba și această vale, adumbrită dintru început de sf. Cruce și de aripile ocrotitoare ale acvilei romane a devenit cu adevărat „Dacia felix“, „Dacia augusta“.

Între ogoarele riveriane ale Tiberiadei, Iisus, inconjurat de norodul ce adăsta desăvârșirea împărăției lui Dumnezeu, pronunță parabola: „Eșit-a sămănătorul să samene sămânța sa, (Luca c. 8, v. 5) ...cuvântul lui Dumnezeu“ (Idem v. 11), pe care „cei cu inima curată și bună îl aud, îl țin și fac roade... întru răbdare“ (Luca c. 8, v. 15).

Această sămânță bimilenară a credinței a fost sămănată în cursul veacurilor de vrednicii păstori sufleteștii ai acestei minunate fășii de pământ românesc, străjuit la răsărit de legendarul Semenec. Acest cuvânt al evangheliei este binevestit de un veac și jumătate și în acest mare templu al Domnului, în care Duhul sfânt, căruia îi este închinat, s'a pogorât pentru întâia oară la Rusaliile anului 1796. Aici au liturghisit Zaharie Botoșiu, Ioan Popovici, Alecsiu Popescu, Vasile Nemoianu, Iosif Ieremia și dela 1891, timp de 17 ani, blândul protoiereu *Maxim Popovici* (1848—1908), cel dintâi protopresbiter al tractului Bocșa-montană, înființat la 1892, prohodit pentru alesele-i virtuți, la 26 Ianuarie 1908, de însuși arhiereul Filaret și el copil al Semenecului.

Aici, pe acest amvon a răsunit două decenii verbul cald, într'aripat și fascinant al protopopului martir *Mihail Gașpar* (1881—1929) deputat al Bocșei, cel mai de seamă scriitor bănățean al veacului nostru, răsărit din brazda străbună a Gătaiei. Povestitor neîntrecut, gazetar de rasă din garda veche, odrăslit din școala „Drapelului“ lui Valeriu Branisce, cuvântător cu o rară putere de emotivitate ce o simțiai din toate gesturile sale, luptător dotat cu o cultură superioară în eflorescența naționalismului integral și preot cu adevărat după rânduiala lui Melhisedec, el a fost o podoabă nu numai a voastră a bocșenilor, ci și a Banatului întreg.

Și aici, în această strană din dreapta, răsunit-a șasezeci de ani glasul duios al învățătorului *Ioan Marcu* (1848—1932), una dintre cele mai proeminente figuri dascălești din tagma confesională a oropsitei noastre școli românești. Comisar școlar, președinte al „Reuniunii învățătorilor din eparhia Caransebeșului“, notar general al Sinodului eparhial, primar al Bocșei,

iar la apusul vieții sale rodnice în realizări, senator al României mari, el și-a exteriorizat alesul său atașament pentru așezământul lui Christos prin fundațiunea de Lei 20.000, ce i-a imortalizat numele.

Și tot de aici, din Bocșa, a pornit gândul restaurării vechii mitropolii a Banatului. La izbucnirea răzmeriței celei mari, la capătul căreia mijea întregirea, medicul *Dr. Petru Borlovan* (1855—1915) își testează întreaga sa avere — 100.000 coroane aur — întruchipării celui mai de căpetenie deziderat bănățean. El își dăruiește casa ca reședință protopresbiterală și 4000 coroane bisericii din Bocșa-montană, pentru împodobirea ei, și aceeași sumă o dă și săracilor de aici, căci și dânsul sărac a pornit la învățătură, la 1869, din Sălbăgelul său drag.

(Urmează)

Săptămâna.

„Precum își trimiteau apostolii Domnului odinioară pe cei apropiați ai lor în persoană sau cu răvașe învățătoare, așa Frăția Ortodoxă Română, din porunca dragosteii de Biserică, vine aici cu solle de muncă și îmbărbătare“.

D-1 cons. ref. ep. Nicolae Cornean.

La praznicul organizării „for“-ului tractului Biserica-albă în „Șușara“ Săschii, din prilejul cuvântărilor, stând la o parte am examinat fețele participanților. Cunoșteam gânduri, dar știam și multe vrăjmășii provocate de fel și fel de preocupări. Am văzut la un loc resentimente politice, știam resentimente personale și alte mărunte preocupări și calcule ce stăpâneau. Și eram preocupat cu gândul, oare focul sacru al credinței în Legea și existența Neamului — esența „for“-ului — deșteaptă sentimentele creștinești sentimentele de frățietate ortodoxă românească?

Examinând toate acestea, am rămas cu ferma convingere, că Biserica ortodoxă românească are bogatul tezaur tămăduitor de suflete. Sub impresiunea acestei constatări am gustat dela început la sfârșit praznicul înfrățirii mirenilor și clipele de adâncă bucurie și revelațiune pe cari Biserica și cuvântul Domnului le pot lumina și atunci când omul este cuprins de vârtejul celui mai năpraznic vifor al vieții de astăzi.

Cu alte cuvinte, cuvântările rostite de: d-1 cons. ref. eparh. *Nicolae Cornean* delegatul secției eparhiei noastre, a d-lui dr. P. Corneanu, conferința d-lui dr. Mihai Grosșian, confesiunea d-lui dr. C. Daneți, încoronate de luminoasele cuvinte ale Prea Sfințitului, au nivelat toate

*) C. Erbiceanu: „Istoria Mitropoliei Moldovei“ p. 5—6 și Dr. G. Popovici: „Istoria Românilor Bănățeni“ p. 57.

asperitățile și au provocat o intensă cugetare și simțământ sufletesc, la toți cei de față. S'a putut observa într'adevăr o înfrățire ortodoxă românească în toată intensitatea ei.

*

Odată cu organizarea „for“-ului în cel mai depărtat unghiu al Eparhiei și în cel mai brav colț de încercări și rezistență ortodoxă românească, apar în ziare declarațiile generalului Ludendorf — purtătorul și în bună parte provocătorul războiului mondial adresate poporului german — care spune: „Datoria voastră esențială — a germanilor — este de a apăra pe copiii voștri contra influențelor catolice, care ne distrug poporul și nu folosesc decât preoților și evreilor“. De altcum evenimentul săptămânii: conflictul foarte grav între hitleriști și catolici, a lăsat mult în urmă pregătirile de război între Italia și Abisinia.

Iată o gândire și o preocupare a timpului, la care se mai adaugă sângeroasele evenimente din industria maritimă și militară a Franței. Curge sânge pe străzile orașelor: Brest, Lyon, Havre, Marseilles, până și în algerul african.

*

Ceteam nu de mult biografia francezului socialist Izoulet. Unul ce voia să înlocuiască mecanismul uzinei cu religia și era profesor de filosofie la Collège de France. Simția Izoulet, că în lumea modernă începe să lipsească o axă: un drum de comuniune cu tainele sfinte ale Religiei creștine. Vedeă cum uzina înlocuiește brațul omului și constată că fierul fără suflet îndeplinește un mecanism superior creațiunii incarnate. Dar plecând dela o premiză falsă, a ajuns ca la vârsta de 75 ani și 42 ani de profesorat, să simtă pustiul în jurul său. A rămas pururea un tribun de stradă, dar n'a lăsat în urmă un crez. A fost un meteor admirat pentru farmecul luminos, dar ne convingător.

În fața lui Izoulet pune apologetii Religiei creștine și măsoară absurditatea și dramatica frământare a timpului. Am de față cartea: *Iconoclaști și Apostatați contemporani* a d-lui prof. univ. Ioan Gh. Savin (București, Tip. cărț. bis. 1932) în care defilează pagina cu pagina puternicul argument creștin, ce calcă cu toată demnitatea și puterea divină toate aberațiunile sociale spirituale de astăzi: francmasoneria, teosofia, spiritismul, ocultismul, sectele, bolșevismul, ateismul, indiferentismul și toate celelalte sisteme.

Problemele religioase de astăzi — deși nemărturisit — preocupă în cel mai înalt grad toate popoarele cu toate clasele sociale. O erupție ca a lui Ludendorf merită o leacă de

atențiune. Frământările din Germania sunt o aspră examinare a gândirii omenești din vremurile noastre. Sângele ce a curs în această săptămână pe străzile orașelor industriale în Franța sunt cele mai caracteristice ecuații de viață spirituală în angrenajul social al popoarelor cu o cultură avansată.

*

Dar, d-l prof. univ. Ioan Gh. Savin în introducerea cărții „Iconoclaști și apostatați contemporani“ se ocupă de caracteristica lumii românești: „Lumea noastră românească se situează pe poziții foarte felurite, când e vorba de religie și problemele suscitade de ea. Cel puțin în ce privește intelectualii dela orașe. Pentru mulți dintre aceștia problemele religioase sunt **mari necunoscute**“.

Adâncind constatarea aceasta, poți măsura intensitatea rostului Frăției Ortodoxe Române. Părintele Dimitrie Anușoiu în prețiosul său studiu „Salarizarea preoților“ constată că francmasoneria roade la temelie Statului ortodox; iar distinsul și mult apreciatul publicist P. O. D. protopop dr Ștefan Cioroianu analizează cu o rară francheță situația românului ortodox — indiferent de loc și stare socială — în vremea de astăzi. Ce să mai spunem de scrierile de esență filosofică-creștină a pâr. diacon profesor Constantin Rudneanu. Vorbim de „Foaia Diecezană“ în a cărei modeste pagini întâlnești gama tuturor analizelor ce sintetizează vremea noastră. Variatele și infinitele câmpuri ale ortodoxiei și în general ale religiei creștine, sub puternicile reflectoare analitice, apar în toată monstrozitatea lor, cu pecetea atâtor sisteme de cugetare.

Dacă mulți ortodoxi „se complac într'un fel de indiferentism îngăduitor, satisfăcut practic prin ritualul tradițional sau obligații sociale“, Biserica ortodoxă națională, prin glasul inspirat a celor mai distinși fi ai Săi — încurajați de arhipăstori — poate printr'o muncă plină de perseverențe și abnegații, să-i aducă la calea cea bună, la „muncă și îmbărbătare“ într'un cele folositoare Neamului prin Biserica sa.

Cuvintelor rostite de Ludendorf — către germanii săi — li se opun cuvintele Bisericii noastre ortodoxe și ale oamenilor noștri de seamă. D-l prof. N. Iorga spunea: „Poporul ce-și păstrează tradiția sa pur divină și de obârșie, va învinge cele mai grele cotituri ale istoriei“.

Dela membri „for“-ului numai atât se cere. „Marile necunoscute“ ale problemei religioase sub raza caldă a atâtor cuvântări în „Șuşara“ s'au făcut o identificare cu cele mai intime pro-

cupări spirituale. Bucuria expansivă a participanților părea că a rezolvat din suflet înțelesul mare al cuvintelor: „Frăția Ortodoxă Română nici nu urmărește altceva decât adâncirea dragostei creștine, afirmarea ei prin fapte în toate împrejurările vieții noastre, trăirea ei!”

Cu Dumnezeu înainte și vom răzbi cu ajutorul Lui.

Pr. Traian Constantin.

In jurul salarizării și penzionării preoților.

De: Preot Dimitrie Anușoiu.

O asociație care are cărări ascunse, legi și regulamente neștiute, nedate în vileag, nu poate lucra în mod cinstit.

Și este un fapt interesant și bătător la ochi. Marele public nu cunoaște, nu știe ce este francmasoneria, nu-i cunoaște intențiunile, nu-i cunoaște legile ei și totuși Statul o sprijinește, o îngăduie și ceva mai mult, aprobă înființarea unei noi loje. Nu este o înțelegere tacită între francmasonerie și stat? Nu este statul complicele ei?

Nu? Atunci de ce nu se dă vileag telul de organizație, tendințele și altele ce țin de această organizație? De ce lucrează cu ingrediente și la întuneric? Dar statul, bărbații noștrii poliția, cunosc în amănunte această organizație, sunt membrii ei, sunt francmasoni. Prin urmare dacă am tăcut până acum și dacă această tăcere ne costă prea scump, în fața noii situații ce ni-se crează și mai ales când avem de-a face cu un dușman atât de periculos ce te atacă deschis, nu trebuie să mai tăcem.

Cuvântul trebuie să ni-l spunem cu demnitate și cu franchețe.

Preotul este prin eselență, prin misiunea ce o are de îndeplinit un om ales, tagma sa e tagmă aleasă, o tagmă ce împlinește o operă de luminare și de aceea cauza preoțească, respective cauza salarizării noastre trebuie s'o câștigăm prin luptă, iar nu s'o prohodim. A plânge!? Dar cine ne mai aude. Și apoi „cu plânsul nu se învie morții”.

Triumful sau învingerea nu sunt decât în noi și prin noi. Vom triumfa noi, va triumfa Biserica neamului, va triumfa țara însăși, va triumfa dreptatea, lumina, adevărul. Altfel stihile lumii acesteia își vor face cale și puterile ce lucrează la întuneric vor scoate capul. Și vom fi responsabili odată.

Motivele ce ni-se invocă în ciopărtirea salariului nostru, sunt ridicole. Numai a bine nu miroase.

A început a bate vântul separației Bisericii de Stat.

Da, Statul pe care l-am crescut, l-am ajutat și l-am așezat pe picioarele sale ne svârle astăzi pe drumuri muritori de foame, roși de mizerie și de sărăcie.

Căci ce vom ajunge noi — mai ales cei tineri, — mâne, se poate vedea din ceeace suntem azi.

Că preotul trebuie să mănânce dela altar, din veniturile epitrahilului — atât de discutate — este un motiv frivol. Numai noi putem spune cât de inexistente sunt aceste venituri. Le-am da foarte bucuros statului. Statul ne ametește cu „congrua” care spune el, este o dotație dreaptă după împrejurări și locuri.

Mistificare și nedreptate crasă.

Statul nu datorează Bisericii congrua, veche și tristă reminescentă din timpurile stăpânirii de eri, ci statul român datorează Bisericii și slujitorilor ei salariu armonizat, pentru imensul serviciu pe care tagma noastră îl aduce acestui Stat. Numai prin salariu putem fi devotați în preoție și numai prin salariu existența noastră poate fi asigurată.

Astăzi mulți preoți dezertează dela înalta lor chemare, în alte îndeletniciri incompatibile cu misiunea lor. Și din cauza acesta este în scădere prestigiul său și al Bisericii. Dar trebuie să se știe și să se înțeleagă că faptul acesta se datorește în cea mai mare măsură greutatea cu care acest preot are de luptat. El trebuie să-și înșele nevoile vieții și trebuie să astupe într'un fel gura copiilor săi. Numai printr'un salariu potrivit, smuls din ghiaza negrei sărăcii, el poate fi în mijlocul fiilor săi duhovnicești păstorul, sfântitorul și învățătorul adevărat.

Se spune că se vrea o biserică săracă cu păstori săraci, dar cari să se jefască. Păstori cari să-și viziteze fi în carul cu boi, să poposească în colibă. E inconștiență sau calcul? Să pretinzi unui arhiepiscop a face vizitațiuni arhieresti prin mijloace rudimentare, iar tu un ins care ai ajuns deputat și vegetezi, să te lăfăești în automobile? Care-i rolul tău și care-i acela al Bisericii? Nu este aceasta o întinare a bunului simț, nu este o pretențiune neghioabă și calculată?...!

Ni-se aruncă vecinic în față, chestia cu pământurile pastorale. Dar aceste pământuri azi nu aduc atât câtă cheltuială cer. În parohiile dela munte aceste pământuri sunt atât de rele încât ele nu aduc nici un adaos la veniturile preotului. Dimpotrivă dările de tot felul, ne îngreunează mult administrarea lor.

Iată dar câteva și încă alte motive pentru care noi trebuie să ne mișcăm în cauza salarizării.

Necazul nostru, glasul durerilor noastre trebuie să ni-l strigăm la răspântii și să ne facem auziți.

Să facem să se înțeleagă că arma care se îndreaptă astăzi împotriva noastră e cu mult mai veninoasă de cum se cade și se pare.

Să se închege în rândurile noastre o deplină solidaritate și perfectă înțelegere și cine nu este cu noi e împotriva noastră.

În cecece privește chestiunea penzionării trebuie s'o punem pe tapet. Dacă bătrânii sunt și pot fi indiferenți privitori la pensionare, noi cei tineri trebuie s'o discutăm și în urma sfaturilor Prea Sfințiților Ierarhi, să se găsească modalitatea și posibilitatea penzionării. A mai arunca ceva în „coroană“ și pentru zile negre e o imposibilitate azi.

Dacă azi vedem copii de preoți lucrători prin ateliere și preotese văduve adevărate cerșetoare, mâne va fi și mai rău. Nepăsarea noastră se va răsrânge odată ș'odată asupra lor. Și ne vor blestema.

Nimeni nu ne cunoaște durerile dacă noi nu le vom face cunoscute și cu atât mai vârtos cu cât — dupăcum am scris la început, chestiunea penzionării ne privește numai pe noi preoții de dincoace.

Deci prin noi înșine!

(Sfârșit)

Vizitațiuni canonice.

Luni, 5 August a. c. frunțașă comună din valea cărășană *Ciuchici*, a trăit clipe de înălțată sărbătoare când s'a învrednicit să fie vizitată de Prea Sfințitul nostru Episcop.

Deși era zi de muncă, ciuchicienii încă din ajun, de când primiră fericita veste, debarasași de orice grijă personală, au lucrat cu toții, mână în mână pentru ca să poată cu fală și mândrie să-și întâmpine Arhipăstorul. Și într'adevăr, câmpul era pustiu ca'n zi de sărbătoare. Casele frumos împodobite cu verdeață și covoare, mulțimea aștepta cu nerăbdare momentul de sosire, care n'a întârziat, căci echipa de bicicliști trimisă după veste, s'a întors din hotarul Răcăjdiei anunțând sosirea. ...Și 'n sunete de clopot, în salve și urale Prea Sfințitul Vasile a descins în mijlocul mulțimii bineventat fiind de primarul comunei și condus apoi cu litie până la biserică. Aci pâr. Traian Simu, parohul satului dă, în fața mulțimii, o impresionantă dare de seamă Chiriarhului, arătând pe scurt trecutul comunei. Vecernia se săvârșește, pontificând însuși P. S. Sa în fruntea unui sobor compus din 20 preoți în frunte cu P. O. D. protopres-

biter tractual V. Musta și diaconul episcopesc T. Roșca.

Terminându-se serviciul, P. S. Sa vorbește credincioșilor despre Biserica lui Hristos care ne ocrotește din leagăn până la morinânt. Laudă tăria de credință din trecut a ciuchicenilor carii și-au păstrat biserica neatinsă de plăgile eterodoxilor. Dar, făcând o comparație între bătrâni și vremile de azi, constată că până ce strămoșii Ciuchiciului observau cu strictețe toate legile și dispozițiile sf. Biserici, astăzi e în floare concubinajul, căci tot mai puțini sunt aceia cari cer binecuvântarea bisericii la închegarea căminului conjugal. Arătând apoi consecințele dezastruoase ale acestei nesocoteli, îndeamnă poporul să trăiască în cât mai strânsă legătură cu Biserica lui Hristos.

Eșind din biserică, P. S. Sa împreună cu d-l D. Sgăvêrdia, secretarul episcopesc, inspectează oficiul parohial al preoților locali Traian Simu și Brutus Belcea, după ce s'a luat o gustare. Pe urmă P. S. Sa a părăsit comuna în uralele mulțimii, pentru a-și continua drumul mâne zi.

6 August, sărbătoarea sfintei și minunatei schimbări la față a Mântuitorului. Din prilejul acestui praznic, P. S. nostru episcop a căutat să viziteze iarăși câteva comune și așa drumul i se îndreaptă spre *Ilidie*.

P. S. Vasile descinde din mașină anturat de deputații sinodali dr P. Corneanu, dr M. Groșșan, M. Drugărin, dr C. Daneș și secretarul episcopesc D. Sgăvêrdia, în mijlocul unui colos de săteni și intelectuali veniți la marginea comunei spre întâmpinare, din mulțime ridică glas de bineventare primarul comunei I. Moise și Pr. D. Ania. Cuvintele vorbitorilor se topesc în strigătele de ovaționare și uralele credincioșilor, mândrii că-și văd Arhipăstorul. Și astfel P. S. Vasile este condus cu litie spre biserică unde glasul clopotelor vestesc începerea sf. liturgii. Satul cu casele mari și frumoase împodobite cu covoare și flori pela ferestre, strada așternută cu un covor de verdeață, străjuit de arbuști înfipti pe margini, au dovedit nețărmurita dragoste ce credincioșii ilidieni o poartă Prea Sfințitului Vasile.

La mijlocul drumului, oprindu-se procesiunea, dintre copiii de școală frumos încolonați, înaintând spre P. S. Sa, înalță glasul directorul școlii din loc Eremiei Verca, care în mișcătoare cuvinte tace Chiriarhului un expozeu cultural, arătând colaborarea vie ce există în această comună între școală și biserică, colaborare care a adus roade în progresul și propășirea comunei.

P. S. Sa, ia act cu satisfacție despre cele raportate și nădăjduind și pe mai departe această necurmată conlucrare, îi dă arhieresti binecuvântări. Trecând apoi pe sub mai multe arcuiri de triumf, la poarta bisericii P. S. Sa este întâmpinat de celălalt preot al comunei Ștefan Ania care îi dă raportul pastoral. De-asupra ușii de intrare sta scris cuvântul „Osana“.

După sfințirea bisericii se săvârșește sf. liturgie, pontificând însuși Prea Sfințitul, înconjurat de un sobor preoțesc compus din P. O. D. protopop V. Musta, 9 preoți și diaconul episcopesc T. Roșca. Răspunsurile liturgice au fost date de corul mixt din comună condus de înv. Ilie Murgu. Și așa biserica renovată și frumos împodobită cu picturi și prapori s'a dovedit neîncăpătoare pentru lumea ce venea neconținut.

P. S. Sa, investimântat în toate ornatele arhieresti, a pășit cu toiagul în mână între credincioși desvoltând poporului în predică ideea de „bine“, acel bine ce l-au mărturisit sfinții tovarăși ai Mântuitorului cari însoțindu-l în Muntele Tavorului, i-au zis: „Doamne, bine este nouă să fim aici“. Și ca să se poată face și în zilele noastre împărtași de acest bine suprem, e nevoie a se ridica cu inima și gândul la acel Tavor, la Tavorul sufletului râvnitor de fapte bune și dreptate.

La finea serviciului, P. S. Sa a împărtașit anafora tuturor credincioșilor. S'a trecut apoi la inspectarea agendelor parohiale, la vizitarea locuințelor preoților din loc Șt. Ania și D. Ania, iar apoi s'a luat o masă comună în localul școlii primare.

După masă, în aceeași zi, anturat de aceeași suită, P. S. Sa a plecat din Ilidie în învecinata comună *Socolari*, unde la marginea satului este întâmpinat de credincioșii comunei în frunte cu primarul și înv. dir. al comunei și revizorul școlar al jud. Caraș Toma Radulea, care în numele învățătorilor din județ asigură pe Chiriarch că școala va sta în slujba Bisericii întru prosperarea morală și culturală a neamului.

De aici P. S. Sa este condus cu litie până în fața bisericii unde preotul satului Ilie Miciuru, dă Arhipăstorului convenitul raport pastoral din care se evidențiază numărul ridicat al sectarilor și al concubinilor, ce bântuiesc în parohie.

La finea vecerniei Prea Sfinția Sa adresându-se poporului constată cu părere de rău numărul ridicat al celor ce-au părăsit credința trecând la alte confesiuni și secte. Prezintă în culori vii răul moral și social ce incurge pe urma sectarismului și a concubinajului în viața de stat și face un călduros apel la bătrânii comunei cari s'au prezentat la primirea Chiri-

arhului într'un număr atât de însemnat, să stătuiască tineretul a nu mai păși în viața conjugală fără binecuvântarea bisericii și cu toții să păzească legea și credința din bătrâni. S'a făcut apoi inspecție oficiului parohial vizitându-se și casa preotului Ilie Miciuru.

Raportor

ȘTIRI

F. O. R.-ul în Bocșa-montană. În cadrul unor deosebit de impunătoare solemnități s'a făcut, Duminică în 11 August a. c., organizarea cercului protopopesc Bocșa al asociației noastre religioase. Președintele secției, Dr. Cornel Corneanu, organizatorul cercului, s'a bucurat de o mare și însuflețită asistență de intelectuali și țărani. Date amănunțite asupra acestui praznic ortodox vom publica în nrul nostru viitor.

Ministerul Finanțelor a hotărât ca titlurile de rentă antebelică Austro-Ungare să fie primite la subscriere la Imprumul Intern 3% din 1935 de consolidare pe valoarea lor nominală. Instrucțiuni despre aceasta s'au dat tuturor Administrațiilor financiare de Incasări și plăți din țară. Aceste creanțe au fost considerate ca fiind cuprinse în punctul 1. litera g) al Prospectului Imprumulului de Consolidare 3% din 1935 și deci intră în prevederile condițiilor acestui prospect.

Preoțimea protopopiatului Caransebeș întrunită în ziua de 18 Iulie a. c. ca despărțământ protopopesc al „Asociației clerului Andrei Șaguna“, în chestiunea de salarizare și de pensionare a preoțimii a subsemnat următoarea Moțiune: Constatându-se cu durere, că prin noile reduceri bugetare s'a creat preoțimii o situație materială insuportabilă — cu un salariu lunar de 500—2000 Lei — ce nici minimalul de existență nu-l asigură. Preotul nu mai poate înșcola copii, nu mai poate cumpăra o carte pentru cultivarea sa, nu mai poate să-și cumpere haine conform demnității sale. Această situație înseamnă compromiterea branșei preoțimii ortodoxe-române, compromiterea în fața curentelor periculoase de toată nuanța. Și cere: 1. On. Minister al Cultelor, să publice tabloul de salarizare al preoților bănățeni, ca să se vadă mizeria în care sunt aruncați niște preoți culți și cu multă jertfă ce aduc pentru biserică și neam, ca să se cunoască în ce stare deplorabilă a ajuns ortodoxia română din Banat. 2. Retragera proiectului de salarizarea clerului depus la Senat. 3. Legiferarea cât mai urgentă a salariilor preoțești, care să cadreze cu pregătirea școlară, și cu greaua misiune ce o îndeplinește în mijlocul poporului. 4. Preoțimea cere ștergerea Art. 19, 20, 21 și 30 din Legea Cultelor (Legea de organizare a bisericii ortodoxe) cerând aplicarea legii de armonizarea salariilor, așa cum a cerut-o și Congresul Național bisericesc și Sf. Sinod. 5. Preoțimea cere să se șteargă fiscalizarea veniturilor dela epifrafrir, și venitul de după sesiune să nu fie socotit la salariu, pentru că constatarea fiscalului este eronată și nu cvadreează cu realitatea. 6. Preoțimea cere să se acorde salariul preoților noi, precum și capelanilor cari se așează pe lângă preoții constatați neputincioși. Parohiile existente nu pot fi lipsite de cârmultorii lor sufletești. Aceasta în interesul

bisericii noastre strămoșești. 7. Preoțimea din regiunea transilvăneană nu înțelege separatismul că nu este încadrată la Casa Generală de Pensii a Statului, ca ceilalți funcționari publici, respective ca cealaltă preoțime a țării noastre. În această privință preoțimea cere să se aplice normele legii de pensionare, după dispozițiile legii din 1925. 8. Preoțimea cere ca lovitura nedreaptă ce s'a făcut la adresa preoțimii noastre ortodoxe să fie de urgență reparată, așa după cum însuși dl ministru al Cultelor a recunoscut și a declarat la Iași. 9. Preoțimea disperată cere ca în fruntea ministerului Cultelor să fie un cleric convins ortodox român, care să cunoască trebuințele bisericii din punct de vedere spiritual și material. — Nicolae Corneanu ss. preot președinte. Vasile Paica ss. preot secretar. Verificatori: Pr. George Popovici ss. Pr. Petru Banca ss.

Anunț. Văduva preoteasă Jurca Iuliana din Caransebeș, Str. Banu Borbeli Nr. 11, (lângă magazia Wiener) anunță pe această cale celor interesați, că primește în gazdă și vipt 1—2 fete de școală, cu preț moderat.

Prima Casă de Păstrare din Caransebeș societate pe acții.

Convocare.

Domniț acționari al „Primei Casse de Păstrare din Caransebeș s. p. a.” sunt invitați la

Adunarea generală extraordinară,
care se va ține în Caransebeș la 28 August 1935,
la orele 12 a. m. în localitățile institutului.

ORDINEA ZILEI:

1. Alegerea a doi acționari pentru autentificarea procesului verbal.
2. Complotarea Consiliului de Administrație.
3. Alegerea Comitetului de Censori.
4. Eventuale propuneri.

Caransebeș la 14 August 1935.

Consiliul de Administrație.

Conform art. 28 din statutele institutului: Acționarii cari vreau să ia parte la adunarea generală extraordinară trebuie se depune acțiunile lor cu 5 zile înainte de întrunirea la casieria Prima Casă de Păstrare din Caransebeș s. p. a., Caransebeș, sau la casieria Băncii Timișoarei și Societate Comercială pe Acțiuni, Timișoara și sucursalele ei.

Aviz școlar.

La Școala Normală de Învățători „Ioan Popasu” din Caransebeș în anul școlar 1935—36 se primesc în cl. I-a 40, a II-a 2, a III-a 7, a IV-a 11, a VI-a 8, a VII-a 5 și a VIII-a 11 elevi, cari vor fi bursieri, semibursieri și solvenți.

Aspiranții la cl. I vor fi absolvenți de cel puțin 4 cl. primare; cei la clasele II—IV absolvenți cu media cel puțin 7 de cl. I—III liceu sau gimnaziu. Toți acești aspiranți vor da examen de admitere.

În clasele VI—VIII se primesc numai normalişti, cari se transferă dela alte școli normale.

Inscrierile la examenul de admitere și transferările se pot face numai până la 5 Septembrie a. c.

Taxele școlare și de internat pe întregul an școlar sunt: pentru bursieri 3000 Lei, semibursierii 5250 Lei și solvenții 7500 Lei.

Prospect detaliat se trimite la cerere.

Dirrecțiunea.

„BANCA POPORALĂ”

Institut de credit și economii ca societate pe acțiuni în Caransebeș.

Bilanț brut la 30 Iunie 1935.

DEBIT: Acționari Lei 564.362.—, Cassa în numerar efectiv Lei 1,573.877.—, disponibil la B. N. R. Lei 6.850.—, Portofolii de titluri a) titluri românești și acțiuni Lei 789.000.—, b) efectele fondului de penzie Lei 980.000.—, Portofolii de scont a) plătibile în țară Lei 2,631.982.—, b) Cambii reescontate Lei 4,476.860.—, Debitori în țară Lei 175.349.—, Debitori beneficiind de legea lichidării datorilor agricole (cota rămasă) Lei 27,656.496.—, Pierderi rezultând din aplicarea legii datorilor agricole Lei 2,522.004.—, Imobile și mobilier Lei 2,925.002.—, Chirie Lei 35.412.—, Salare Lei 233.900.—, Dobânzi și comisioane plătite la reescont Lei 37.924.—, Impozite Lei 33.402.—, Diverse spese Lei 55.575.—, Total Lei 44,697.995.—

CREDIT: Capital social Lei 10,000.000.—, Fonduri de rezervă Lei 3,256.100.—, Alte fonduri Lei 2,519.665.—, Depuneri spre fructificare pe termen cota redusă Lei 20,921.824.—, Credituri în țară Lei 870.644.—, Angajamente de reescont în țară: a) La B. N. R. Lei 3,405.760.—, b) la alte instituțiuni Lei 1,071.100.—, Conturi diverse Lei 430.071.—, Dobânzi de escont Lei 1,501.795.—, Dobânzi de cred. camb. hipot. Lei 501.395.—, Venitul efectelor Lei 22.024.—, Venitul caselor Lei 94.276.—, Diverse venite Lei 103.341.—, Total Lei 44,697.995.—

Caransebeș la 30 Iunie 1935.

I. Tătăriu s. s. dir. gen.

Pentru contabilitate:

C. Călfianu s. s. director

Consiliul de Administrație.

AVIZ.

Inscrierile la Gimnaziul de fete din Caransebeș vor începe la 25 August a. c.

Sunt locuri vacante în toate clasele.

Informațiuni se dau zilnic la Direcțiunea școlii între orele 11—12 a. m.

Caransebeș la 1 August 1935.

Dirrecțiunea.

CONCURS.

Consiliul parohial ortodox român din Denta publică concurs pentru ocuparea postului de cântăreț (cantor) cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană” pe lângă următoarele retribuțiuni:

1. Șase (6) jugh. pământ arător. Cântărețul va avea să suporte după acest pământ toate dările câtră stat și comună.

2. Taxele obicinuite dela înmormântări.

Recurenții își vor înainta cererea de concurs adjustată cu diploma de cântăreț prin oficiul parohial, Consiliului parohial ort. român din Denta și se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserica din localitate spre a-și arăta dexteritatea în tipic și cântare.

Conducătorii de cor vor fi preferați.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a numi dintre candidați pe acela, pe carele îl va afla de bine.

Denta, din ședința Consiliului parohial ținută la 28 Iulie 1935.

Aureliu Bota, paroh.

Obiecte bisericesti
dela cele mai renumite fabrici, se află
de vânzare la Librăria Diecezană.